

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 104/2021-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Darinou Solárovou, advokátkou, Škultétyho 3, Košice, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 9 Cdo 31/2020 z 24. júna 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 2. septembra 2020 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na nedotknuteľnosť obydlia podľa čl. 21 ods. 1 ústavy, ako aj svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na nedotknuteľnosť obydlia podľa čl. 8 dohovoru uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 9 Cdo 31/2020 z 24. júna 2020. Sťažovateľka navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a napadnutého uznesenia vyplýva, že sťažovateľka vystupovala vo veci samej v procesnom postavení žalobkyne proti žalovaným [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaná“) a [REDAKOVANÉ] (spolu aj „žalovaní“). Predmetom sporu bolo určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti zapísanej v Katastri nehnuteľností na [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], ako aj spoluvlastníckych podielov na spoločných častiach a zariadeniach a na zastavaných parcelách [REDAKOVANÉ] (ďalej len „nehnuteľnosť“).

3. Vo veci samej sťažovateľka podala žalobu, pretože žalovaná (dcéra sťažovateľky, pozn.) aj napriek opakovaným žiadosťiam zo strany sťažovateľky nezabezpečila prevod vlastníckeho práva k predmetnej nehnuteľnosti na sťažovateľku, a to napriek skutočnosti, že si žalovaná prevzala z bankového účtu sťažovateľky sumu 910 000 Sk ako kúpnu cenu za túto nehnuteľnosť. O uvedenom právnom úkone však nebola spísaná kúpno-predajná zmluva, napriek

žiadostiam sťažovateľky. Následne však žalovaní mali vyhotoviť návrh kúpno-predajnej zmluvy, ktorou od sťažovateľky opätovne žiadali zaplatenie kúpnej ceny za nehnuteľnosť, tentokrát v sume 65 000 €. Sťažovateľka však opakovane odmietla zaplatiť žalovaným za kúpu nehnuteľnosti. Zaplatením tejto „novej“ kúpnej ceny žalovaní podmieňovali prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnosti na sťažovateľku.

4. Ako prvoinštančný súd vo veci samej rozhodol Okresný súd Košice II (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom č. k. 20 C 536/2015-203 z 26. septembra 2017, ktorým okresný súd zamietol žalobu sťažovateľky. Rozsudok okresného súdu bol po podaní odvolania sťažovateľkou potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 1 Co 70/2018 z 27. februára 2019. Proti rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie, a to s poukazom na § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Najvyšší súd napadnutým uznesením podané dovolanie sťažovateľky ako celok odmietol, a to vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP ako neprípustné s poukazom na § 447 písm. c) CSP a vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP ako neprípustné s poukazom na § 447 písm. f), teda že dovolacie dôvody neboli sťažovateľkou vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

5. Najvyšší súd vo vzťahu k odmietnutiu dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP, spočívajúceho v námietke znemožnenia uskutočňovania procesných práv sporovej strane – sťažovateľke v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, svoj záver založil na tom, že otázkou a argumentáciou sťažovateľky týkajúcou sa neprípustenia zmeny žaloby požadovanej sťažovateľkou, ktorej zmenu neprípustil prvoinštančný súd, sa v odôvodnení svojho rozsudku krajský súd riadne vysporiadal. S jeho argumentáciou sa najvyšší súd stotožnil a dodal, že postupom *lege artis* nemôže dôjsť k odňatiu možnosti konať pred súdom. Taktiež v odôvodnení rozsudku krajského súdu najvyšší súd nevzhladol nedostatky majúce za následok jeho arbitrárnosť či zjavne nedostatočnú odôvodnenosť jeho záverov. Vo vzťahu k odmietnutiu dovolacieho dôvodu uplatneného sťažovateľkou s poukazom na § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP, čiže založeného na námietke nesprávneho právneho posúdenia veci krajským súdom, najvyšší súd svoju argumentáciu postavil na tom, že v podanom dovolaní sťažovateľky absentovalo v tejto časti jeho riadne odôvodnenie. Konkrétne, že v podanom dovolaní absentovalo odôvodnenie namietaného odklonu od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ako aj uvedenie otázky právneho významu, ktorá nebola dosiaľ riešená v rozhodnutiach dovolacieho súdu, a zároveň tiež absentovalo poukázanie na rozhodnutia, ktorými mal dovolací súd v predmetnej právnej otázke rozhodovať rozdielne.

II.

Argumentácia sťažovateľky

6. Proti napadnutému uzneseniu podala sťažovateľka túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

- Odmieta záver najvyššieho súdu, že nepreukázala, že sa so žalovanými dohodla o odkúpení nehnuteľnosti, ako aj jeho záver o tom, že výberom sumy vo výške 910 000 Sk z jej účtu v banke nebolo osvedčené, že išlo o zaplatenie kúpnej ceny za nehnuteľnosť.
- Namietala tiež nezaujatie stanoviska k jej tvrdeniu, že žalovaní sa na jej úkor svojím konaním úmyselne a bezdôvodne obohatili o cenu uvedenej nehnuteľnosti.
- Sťažovateľka tiež namietla závery v časti odôvodnenia týkajúce sa neprípustenia ňou iniciovanej zmeny žaloby.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na nedotknuteľnosť obydlia podľa čl. 21 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na nedotknuteľnosť obydlia podľa čl. 8 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorým najvyšší súd s poukazom na § 447 písm. c) CSP a § 447 písm. f) CSP odmietol dovolanie sťažovateľky.

III.1. K namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie:

8. Sťažovateľka v podstate namietala arbitrárnosť a nedostatočné odôvodnenie napadnutého uznesenia, pretože najvyšší súd sa podľa nej dostatočne nevysporiadal s uplatnenými dovolacími dôvodmi a ňou uvedenými námietkami, keď odmietol sťažovateľkou podané dovolanie proti rozsudku krajského súdu. Vyslovene namietala, že sa nevysporiadal s otázkou, či sťažovateľka relevantným spôsobom preukázala existenciu dohody medzi ňou a žalovanými o odkúpení nehnuteľnosti, ako aj závery najvyššieho súdu vo vzťahu k otázke nepripustenia ňou iniciovanej zmeny žaloby. Ústavný súd pritom stabilne judikuje, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí zásadne do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd. Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľky (m. m. II. ÚS 324/2010). To samozrejme neplatí, ak by najvyšší súd posúdil otázku prípustnosti dovolania ústavne neudržateľne v neprospech sťažovateľky.

9. Zároveň je vhodné pripomenúť, že cieľom pravidiel týkajúcich sa prípustnosti dovolania je zaistiť riadny výkon spravodlivosti a zvlášť rešpektovať princíp právnej istoty, ktorá bola nastolená právoplatným rozhodnutím. Dotknuté osoby musia počítať s tým, že tieto pravidlá budú aplikované. Posúdenie splnenia zákonných predpokladov (podmienok) prípustnosti dovolania s negatívnym výsledkom nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľky v prípade, ak bolo toto posúdenie vykonané v súlade so zákonom. Postup súdu v súlade so zákonom nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia označených práv sťažovateľky. Ústavný súd už pri svojej rozhodovacej činnosti opakovane vyslovil, že skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru, a teda nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. Táto okolnosť nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia namietaných práv sťažovateľky už aj z toho dôvodu, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (m. m. I. ÚS 528/2020).

10. Formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (I. ÚS 331/2019). Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (III. ÚS 66/2018). Úlohou ústavného súdu bolo preto

v danom prípade posúdiť, či najvyšší súd ako súd dovolací napadnutým uznesením nevybočil zo zákonného rámca, a teda či napadnutým uznesením nedošlo k porušeniu sťažovateľkou namietaných práv, a to aj s poukazom na už uvedené východiská a možnosti ústavného prieskumu napadnutého uznesenia.

11. Po preskúmaní napadnutého uznesenia a dôvodov na odmietnutie podaného dovolania v ňom uvedených, s poukazom na v ústavnej sťažnosti uplatnené námietky sťažovateľky, ústavný súd dospel k záveru, že najvyšší súd dôvody, pre ktoré odmietol dovolanie, primerane, jasne a zároveň aj pomerne obsérne rozviedol, a to na stranách 6 až 10 (v bodoch 9 až 25) napadnutého uznesenia.

12. Pretože je sťažovateľke odôvodnenie napadnutého uznesenia dostatočne známe, ústavný súd ho na tomto mieste preto nebude podrobnejšie rozoberať a bližšie rozvádzať jeho jednotlivé závery. Len pre doplnenie uvedie, že najvyšší súd sa s dovolaním sťažovateľky podľa názoru ústavného súdu vysporiadal ústavne konformným spôsobom. Vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP najvyšší súd konštatoval, že krajský súd dal sťažovateľke dostatočne jasnú a primeranú odpoveď na jej námietky vrátane námietky týkajúcej sa neprípustenia zmeny žalobného petitu (najmä body 16 až 17.3 napadnutého uznesenia). Nedospel k záveru, že by takýmto postupom vrátane neprípustenia zmeny žaloby bolo sťažovateľke odňaté právo konať pred súdom. Posúdil odôvodnenie záverov krajského súdu (a to aj poukazom na konkrétne body odôvodnenia rozsudku krajského súdu, pozn.) za dostatočné, navyše sa s nimi stotožnil. Zároveň k uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP jednoznačne skonštatoval vo vzťahu k sťažovateľkou podanému dovolaniu absenciu nevyhnutného a riadneho uvedenia a zdôvodnenia ňou uplatnených dovolacích dôvodov, čo sú zákonom vyžadované náležitosti jeho prípustnosti. V dôsledku toho najvyšší súd ako súd dovolací ani nemohol „postúpiť“ do štádia uskutočnenia meritórneho dovolacieho prieskumu, pretože pristúpením k takémuto meritórnemu prieskumu by neprípustným spôsobom nahrádzal povinnosť dovolateľa, teda v danom prípade sťažovateľky, jasne a zreteľne vymedziť dovolacie otázky, čím by uskutočnil procesne neprípustný dovolací prieskum (najmä body 22 až 24 napadnutého uznesenia).

13. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 358/2019). Ústavný súd aj s poukazom na uvedené konštatuje, že v odôvodnení napadnutého uznesenia nevzhliadol také nedostatky, ktoré by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti sťažovateľky na ďalšie konanie ústavný súd oprávňovali k vysloveniu záveru o porušení sťažovateľkou namietaných práv. Závery najvyššieho súdu nie je možné označiť za zjavne svojvoľné alebo nelogické, či z iného dôvodu za ústavne neudržateľné. Iba v takomto extrémnom prípade by totiž ústavný súd mohol zasiahnuť do výsostnej právomoci najvyššieho súdu týkajúcej sa posudzovania prípustnosti podaného dovolania.

14. Ústavný súd preto opakovane zdôrazňuje, že mu nepatrí nahrádzať právne názory najvyššieho súdu, a pokiaľ tieto jeho závery v otázke prípustnosti dovolania vzhľadom na skutkový stav nie sú zjavne svojvoľné alebo nelogické, či z iného dôvodu ústavne neudržateľné, ústavný súd nemá dôvod do tejto výsostnej právomoci najvyššieho súdu v otázke ustálenia prípustnosti dovolania na základe prítomnosti zákonom predpokladaného dovolacieho dôvodu zasahovať (m. m. I. ÚS 139/2019). Na základe uvedeného preto ústavný súd ústavnú sťažnosť

sťažovateľky v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

III.2. K namietanému porušeniu práva na nedotknuteľnosť obydlia:

15. Sťažovateľka zároveň vo vzťahu k napadnutému uzneseniu namietala aj porušenie jej základného práva na nedotknuteľnosť obydlia podľa čl. 21 ods. 1 ústavy (v petite ústavnej sťažnosti nesprávne subsumované pod čl. 16 ústavy, pozn.), ako aj práva na nedotknuteľnosť obydlia podľa čl. 8 dohovoru. V ústavnej sťažnosti však absentuje jasné a zreteľné odôvodnenie, v čom konkrétne malo spočívať porušenie týchto práv vo vzťahu k napadnutému uzneseniu, a to aj napriek skutočnosti zastúpenia sťažovateľky advokátkou. Teda v nej absentujú náležitosti nevyhnutné pre jej riadne a relevantné ústavnoprávne odôvodnenie vo vzťahu k uvedeným právam.

16. Ústavný súd za závažný nedostatok ústavnej sťažnosti pokladá absenciu ústavnoprávne relevantného odôvodnenia, t. j. logického, kompaktného a dostatočne určitého odôvodnenia vo vzťahu k právam podľa ústavy či dohovoru, vyslovenia porušenia ktorých sa sťažovateľka v petite ústavnej sťažnosti domáhala (obdobne aj v rozhodnutiach napr. pod sp. zn. I. ÚS 471/2019, I. ÚS 308/2020, I. ÚS 448/2020).

17. Zároveň ústavný súd zdôrazňuje, že v zmysle § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde musí ústavná sťažnosť okrem iného obsahovať konkrétne skutkové a právne dôvody, pre ktoré malo podľa sťažovateľky dôjsť k porušeniu ňou namietaných práv. V tejto časti tak pôsobí ústavná sťažnosť nedostatočne napriek už ústavným súdom konštatovanému kvalifikovanému právnenému zastúpeniu sťažovateľky. V danom prípade neprichádzala do úvahy výzva na odstránenie tohto nedostatku návrhu podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde, a to z dôvodu jeho kľúčovej povahy. Označené ustanovenie zákona totiž slúži na odstraňovanie najmä formálnych nedostatkov návrhu, nie však jeho samotnej podstaty (m. m. I. ÚS 155/2019). Ústavný súd preto v tejto časti ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde pre nesplnenie náležitostí ustanovených zákonom.

18. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol ako celok, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky uvedenými v jej petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 10. marca 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu